

نگاه بیرون

دوران ترامپ فرصتی برای اسرائیل

Bloomberg

ترجمه: شهرام زردنادر

● بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل تلاش می‌کند آنچه را نتوانسته به زور از باراک اوباما بگیرد، از دونالد ترامپ بگیرد. او رویکرد سخت‌گیرانه‌تری در قبال ایران دارد. دستیاران نتانیاهو می‌گویند ترامپ و نتانیاهو برای دیدار در شش‌ماهه اول سال آینده (۱ احتمالا در ماه مارس)، برنامه‌ریزی کرده‌اند و نتانیاهو پیش از این، جلساتی پنهانی با مشاوران امنیت ملی خود در راستای تدوین یک استراتژی، برگزار کرده است. به گفته یک مقام ارشد اسرائیلی، شاید هدف از این دیدار، نابودی توافق هسته‌ای با ایران باشد و انتظار می‌رود نتانیاهو در گفت‌وگو با ترامپ از نیاز ایالات متحده به اتخاذ رویکردی سخت‌گیرانه‌تر علیه برنامه نظامی ایران در منطقه و رهبری یک تلاش جهانی منسجم‌تر برای کنترل منطقه‌ای جمهوری اسلامی سخن بگوید. این مقام ارشد اسرائیلی، تحریم‌های قوی‌تر علیه برنامه موشکی ایران و تلاش برای بلوکه‌کردن نفوذ رشدیافته ایران در منطقه را از طریق نوایش در سوریه، لبنان و نوار غزه، اقدامات احتمالی آنها دانسته است. یاکوف امیردور، ژنرال بازنشسته و مشاور سابق امنیت ملی نتانیاهو، نیز گفته است: «هدف فوری، متوقف‌کردن ایران و جلوگیری از تبدیل‌شدنش به یک ابرقدرت در منطقه است». به گفته او، نتانیاهو خواستار این می‌شود که ایالات متحده اول از همه، تلاش کند شراکت بین روسیه و ایران را در منطقه از میان ببرد. نتانیاهو در سخنرانی ناهم‌گن خود با کاخ سفید در کنگره، توافق هسته‌ای با ایران را محکوم کرد و نزد افکار عمومی با اوباما درگیر شد. گفتنی است ترامپ سناریوهای متناقضی درباره چگونه برخوردکردنش با توافق هسته‌ای، ارائه داده است؛ به‌عنوان مثال، او در سخنرانی ۲۱ ماه مارس گفته برجام را پاره‌پاره خواهد کرد. به‌این‌ترتیب، نتانیاهو بیشتر هوادر ترامپ خواهد بود. آن‌طورکه وایتر ساتلوف، مدیر اجرایی مؤسسه واشنگتن، برای سیاست خاور نزدیک گفته است، تلاش عمده اسرائیل در دوران پسااوباما این است که ترامپ را اغوا کند تا به نقش ایران در منطقه نگاه متفاوت داشته باشد؛ درحالی‌که اوباما می‌خواست از طریق ارائه پاداش لغو تحریم‌ها، برنامه هسته‌ای ایران را محدود کند. اسرائیل از ترامپ می‌خواهد تا نگاه ایالات متحده به ایران را تغییر داده و آن را به‌عنوان یک عامل بی‌ثباتی در منطقه که باید متوقف شود، به حساب آورد. ساتلوف می‌گوید: «اولین درخواست ما این است که ترامپ، ایران را به‌عنوان بخشی از مشکل منطقه به‌حساب آورد و نه بخشی از راه‌حل برای رفع مشکل در منطقه. استدلال ما این خواهد بود که باید دست در دست یکدیگر کار کرده و کمربندهای دور تا دور ایران را سفت کنیم. باید فکر بازکردن جعبه پاندورا در روابط بین آمریکا و قدرت‌های جهانی و آزادسازی ایران از هرآنچه آن را محدود می‌کند از سر بیرون کنیم». به گفته ساتلوف، حتی اگر ترامپ توافق هسته‌ای را پاره کند، افکارن دیگر قدرت‌های جهانی برای اعمال دوباره تحریم‌ها و توقف تجارت با ایران، ناممکن خواهد بود. به علاوه تصمیم ایالات متحده برای مقب‌کشیدن از توافق، به محافظه‌کاران در ایران امکان می‌دهد تا از آن در جهت منافع خودشان استفاده کنند. این درحالی است که در اسرائیل توافقی دربارۀ اینکه آیا باید توافق هسته‌ای از میان برود یا خیر، وجود ندارد و بیشتر مقامات اطلاعاتی اسرائیل، ادعان دارند باید درباره این توافق دوباره مذاکره شود. حسن روحانی، رئیس‌جمهوری ایران، بعد از پیروزی انتخابی‌اش ترامپ، گفته بود: «توافق‌نامه نمی‌تواند به وسیله تصمیم یک دولت نادیده انگاشته شود. محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران، نیز گفته بود: رئیس‌جمهور منتخب «باید واقعیت‌های جهان امروز را کاملاً بفهمد». به گفته یک مقام ارشد اسرائیلی که به شرط نام‌بردن از او در این بحث شرکت کرده بود، اولویت اول نتانیاهو، این است که ایالات متحده را اغوا کند تا جلوی گسترش نفوذ ایران را در منطقه بگیرد؛ منطقه‌ای که در آن ایرانی‌ها از شبه‌نظامیان حزب‌الله در لبنان پشتیبانی می‌کنند، حزب‌اللهی که با اسرائیل جنگیده و اکنون دوشادوش نیروهای نظامی سوریه، در حال نبرد با داعش هستند. گزینه دیگر نیز این است که به ایران درباره تلاش‌های تسلیحاتی‌اش فشار وارد شود. به طور بالقوه تحریم‌ها وسع‌تر باعث فلج‌شدن برنامه موشکی ایران خواهد شد. تحریم‌های ایالات متحده، هم‌اکنون نیز برقرار است؛ اما مقامات اسرائیلی می‌خواهند این تحریم‌ها به ورای شرکت‌هایی که مستقیماً در فرایند موشک‌سازی ایران درگیرند، گسترش یابد. در همین حال، ایالات متحده و آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای به ایران هشدار داده‌اند مواظب شدنن حدود انباشته آب سنگین خود که در توافق سال گذشته برقرار شده، باشد؛ اما این هشدار را نقض توافق‌نامه هسته‌ای ندانست‌اند. تمایل نداشتن ایالات متحده به مجازات ایران به خاطر چنین اعمالی، نشانگر همان رویکردی است که نتانیاهو و نزدیکانش خواهند تغییر آن هستند. میشل اوزن، معاون یک وزیر کابینه و سفیر سابق ایالات متحده که به نتانیاهو مشاوره می‌دهد، می‌گوید: «باید دست‌های ایران را در نزدیکی آتش نگه داشت. آنها به طرز وحشتناکی تحریم‌های سازمان ملل را در مسائل مربوط به توسعه توان موشکی‌شان، نقض می‌کنند». به گفته او، موضوع مهم‌تر برخورد آنها با روسیه است.

politics@sharghdaily.ir

شرق؛ مقادیری از مازاد آب سنگین ایران به عمان منتقل شده است. بهروز کمالوندی، سخنگوی سازمان انرژی اتمی کشورمان، این مطلب را روز گذشته مطرح و با اشاره به مذاکرات برای فروش آب سنگین، تأکید کرد ایران به تعهدات خود در قالب پادمان و پروتکل به‌خوبی عمل کرده است. توضیحات کمالوندی در پاسخ به گزارش اخیر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی عنوان شد. یوکیو آمانو هفته گذشته در گزارشی که به نشست فصلی شورای حکام ارائه می‌کرد، با اشاره به اینکه ایران براساس توافق‌نامه برجام باید ذخایر آب سنگین خود را به کمتر از ۱۳۰ متریک تن کاهش دهد، نسبت به میزان ذخایر آب سنگین ایران ابراز نگرانی کرد و گفت: «اینکه در آینده از پیش‌آمدن چنین شرایطی اجتناب شده تا اعتماد جامعه بین‌المللی به اجرای برجام حفظ شود، بسیار حائز اهمیت است».

تهیه مقدمات انتقال مقادیری از آب سنگین خود به کشورهای دیگر، تحت‌نظارت آژانس است. آمانو چند هفته قبل نیز نگرانی‌های خود در این‌باره را به اطلاع علی‌اکبر صالحی، معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان انرژی اتمی کشورمان، رسانده و از تلاش‌های ایران برای فروش و صدور این مقدار مطلع شده بود. گزارش آمانو به شورای حکام واکنش جان کری، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا و رضا نجفی، نماینده ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را نیز در پی داشت. کری ضمن تأیید اینکه ایران گام‌های مثبتی برای رفع این مشکل برداشته است، گفته بود پیش از این، نگرانی خود را درباره تجاوز اندک ذخایر آب سنگین ایران از سقف مجاز، به ایران منتقل کرده‌ایم و ایران نیز

گام‌های مثبتی در این‌باره برداشته است. گزارش آمانو و اظهارات کری موجب شد رضا نجفی، سفیر ایران در آژانس اسلامی ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، ضمن ابراز ناراضیاتی از پایبندی طرف‌های دیگر به تعهدات برجامی خود و تأکید بر اینکه ایران به اجرای تعهدات خود ادامه می‌دهد، بگوید: «اجرای تعهدات دیگر طرف‌های برجام را به‌دقت زیر نظر داریم». نجفی همچنین افزود: «برجام بر رفع جامع همه تحریم‌های شورای امنیت سازمان ملل و همه تحریم‌های مرتبط هسته‌ای یک‌جانبه و چندجانبه که باید به همکاری بیشتر با ایران در تمام زمینه‌ها بدون هرگونه مانعی منجر شود، تصریح دارد و کشورهای ۵+۱، مسئولیت روشنی در اجرای برجام

دیپلماسی

انتقال ذخیره‌مازاد آب سنگین ایران به عمان

عکس: سناپرس

با حسن‌نیت و در فضایی سازنده براساس احترام متقابل و با پرهیز از هرگونه اقدام ناسازگار با متن، و نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، ضمن ابراز ناراضیاتی از پایبندی طرف‌های دیگر به تعهدات برجامی خود و توضیح داد: «تنها تعهد مصرح در برجام، آن است که این مقدار برای صادرات به بازارهای بین‌المللی عرضه شود. ایران به‌تازگی آمادگی خود را برای تحویل آب سنگین تولیدی اضافی خود که بالاترین استاندارد کیفی را دارد، به خریداران بین‌المللی اعلام کرده است».

بهروز کمالوندی سخنگوی سازمان انرژی اتمی نیز روز گذشته همین مطلب را تکرار کرد و گفت: «براساس برجام، ایران باید مازاد بر ۱۳۰ تن آب

سخنگوی وزارت امور خارجه:

لوايح كنگره قابليت اجرائی ندارند

امضا کند و این اقدامی زمان‌بر است».

قاسمی تأکید کرد: «ما صبر می‌کنیم و شرایط را می‌سنجیم و اگر مشاهده کردیم که روند این تحولات مغایر با برجام و منافع ملی ماست، به شکل مقتضی برخورد می‌کنیم». او درباره سیاست‌های ترامپ و واکنش ایران نیز با بیان اینکه مواضع ترامپ از این پس تعدیل خواهد شد، گفت: «ایران آمادگی همه چیز را دارد. گزینه‌های خود را از پیش برای هر وضعیتی آماده کرده است و به وقت خود اگر احساس کند که طرف آمریکایی می‌خواهد کاری را در این زمینه انجام دهد، اقدامات لازم را به عمل می‌آورد».

تحرکات عربستان

یکی دیگر از موضوعاتی که دیروز مورد سؤال قرار گرفت، این بود که شورای روابط بین کشورهای حاشیه خلیج فارس از سازمان همکاری اسلامی خواسته است ایران را از این سازمان اخراج کند. قاسمی در این‌باره گفت: «اتفاقات متعددی در چند وقت اخیر در صحنه سازمان همکاری‌های اسلامی و همچنین شورای همکاری خلیج فارس و جهان عرب به تحرک عربستان صورت گرفته و به نظر می‌رسد این تحرکات رو به تزیاید بوده و ناشی از مشکلات درونی عربستان است». سخنگوی وزارت امور خارجه با بیان اینکه عربستان سعودی با توجه به مشکلات عدیده‌ای که در درون و بیرون با آن روبه‌روست، سعی دارد آنها را با ایجاد یک دشمن فرضی براساس توهمات خود فراقتنی کند و

سنگین تولیدی خود را به بازارهای بین‌المللی عرضه می‌کرد که این کار در حال انجام است». او با بیان اینکه تاکنون ۷۰ تن آب سنگین ایران به آمریکا و روسیه فروخته شده است، اظهار کرد: «مذاکرات با کشورهای دیگر که خواستار خرید آب سنگین ایران هستند، به‌ویژه اروپایی‌ها در این‌باره ادامه دارد». سخنگوی سازمان انرژی اتمی تأکید کرد: «انتقال آب سنگین ایران به عمان جنبه تجاری دارد و با توجه به مذاکرات در حال‌انجام با طرف‌های خارجی این مقادیر به تناسب به عمان انتقال داده می‌شود». معاون بین‌الملل، مجلس و امور راهبردی سازمان انرژی اتمی با بیان اینکه ایران به تعهدات خود در برجام پایبند بوده و به آن عمل خواهد کرد، تصریح کرد: «ایران اعلام کرده است که میزان آب سنگین مازاد بر ۱۳۰ تن را به بازارهای بین‌المللی عرضه خواهد کرد و این کار انجام شده است؛ به طوری که تاکنون ۷۰ فروخته شده و مذاکراتی هم با برخی از کشورها برای فروش مقادیر مازاد بر ۱۳۰ تن در حال انجام است».

کمالوندی با تأکید بر اینکه «ایران به تعهدات خود در قالب پادمان و پروتکل به‌خوبی عمل کرده است»، گفت: «خلاف برجام زمانی است که ایران مایل نباشد این مقدار مازاد را بفروشد که تا به حال چنین اتفاقی رخ نداده است». گفتنی است از بهرام قاسمی، سخنگوی وزارت امور خارجه، نیز در نشست خبری دیروز در این‌باره سؤال شد و او با بیان اینکه نمی‌تواند درباره مسائل فنی صحبت کند، گفت: «ما به تعهدات خود در برجام عمل کردیم و به دلایل فکری و عقیدتی متعهد به تعهدات خود هستیم و سعی می‌کنیم به این تعهدات تا جایی که دیگران رعایت کنند، متعهد باقی بمانیم».

قاسمی با تأکید بر اینکه عربستان راه به جایی نمی‌برد و نمی‌تواند در درازمدت و میان‌مدت برای دیگر کشورهای عربی تعیین تکلیف کند، ادامه داد: «ما ارتباط کم و بیش خوبی با کشورهای عربی داریم و آنها وقتی با ما صحبت می‌کنند، وضعیت خود را توجیه می‌کنند و می‌گویند شدیداً تحت فشار عربستان قرار دارند. عربستان باید به این نتیجه برسد که فشارهای خود را از روی این کشورها بردارد و بداند که مسیر اشتباهی را در پیش گرفته است».

او در ادامه ابراز امیدواری کرد که سازمان کنفرانس اسلامی نیز به ماهیت اصلی خود برگردد و به جای نفرت، اختلاف، کینه‌توزی و واگرایی در کشورهای اسلامی به نقش اساسی خود که نزدیک‌ترکردن کشورهای اسلامی است، عمل کند. قاسمی درباره طرح دی‌مستورا که احتمالاً منجر به تجزیه سوریه می‌شود نیز گفت: «طرح‌هایی که درباره سوریه از سوی ایشان یا هرکس دیگری داده می‌شود، مقطعی است و هیچ‌یک از این طرح‌ها تاکنون نتوانسته است به دلیل پیچیدگی صحنه میدانی و سیاسی سوریه به منصف ظهور برسد. به نظر می‌رسد این بحث هم بحث ابتری است و راه به جایی نخواهد برد». او افزود: «تجزیه سوریه مخالفان بسیار زیاد و جدی دارد که به این سادگی اتفاق نخواهد افتاد».

سخنگوی وزارت خارجه در ادامه به رازینی‌های ایران و کشورهای اروپایی اشاره کرد و گفت: «در هفته گذشته آقای روحانی سفری به فرانسه داشتند و دیدارهای خوبی با وزیر خارجه و همتای فرانسوی خود داشتند و طبق آنچه اعلام شده، قرار است در نیمه اول ژانویه اولین کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و فرانسه بعد از سال‌ها تحت ریاست وزیران خارجه برگزار شود».

این قرارداد، این سه کشور اروپایی مسئولیتی متحصصه‌برد خواهند داشت. در چنین وضعیتی، با توجه به اینکه، دو، سه سال آینده بریتانیا باید از اتحادیه اروپا خارج شود، شرایط برای بریتانیا بسیار پیچیده خواهد بود. تداوم برجام به‌وضوح به نفع بریتانیاست به‌خصوص که ایران یک مشتری بالقوه درخور توجه از نظر تجارت، بیمه و خدمات مالی برای آنهاست.

برای آلمان، ایران یک شریک تجاری و سرمایه‌گذاری درخور توجه است و همچنین یک متحد قابل اعتماد و قدیمی در خاورمیانه. این باعث می‌شود که آنها بدون شک پای برجام بایستند؛ اما فرانسه می‌تواند بین بریتانیا و آلمان به نقشی محوری دست پیدا کند. همان‌طورکه در سال ۲۰۰۳ و در زمان جنگ با عراق، فرانسه به نقشی محوری در مقاومت در برابر تهاوی خود را در چندین مورد از مقاومت در برابر فشارهای ایالات متحده نشان داد، ازسوی‌دیگر در مذاکرات برجام و حتی در زمان پایان آن، پاریس بود که اشاره می‌کرد توافق صورت‌گرفته را بهترین توافق ممکن نمی‌داند؛ بااین‌حال از آن زمان، برجام ازگذاری خود را در کاستن شیخ جنگ در خاورمیانه نشان داده و سایه ترسناک یک جنگ هسته‌ای در خاورمیانه را از بین برده است. در فرانسه، فرانسه انتخابات ریاست‌جمهوری در می ۲۰۱۷ خواهد داشت و باید دید فرانسه نقشی فعالانه در حمایت از برجام را خواهد پذیرفت یا به پشت‌کردن اروپا به این قرارداد دامن خواهد زد؟ آیا انتخاب درست انجام خواهد شد؟

منبع: دیپلماسی ایرانی

کوتاه دیپلماسی

معاهده انتقال محکومان بامالزی نهایی شد

● **تسینیم:** محمود عباسی، معاون وزیر دادگستری، با بیان اینکه جمهوری اسلامی ایران در تلاش برای گسترش همکاری‌های خود با کشورهای مختلف جهان در راستای انتقال محکومان و استرداد مجرمان است، گفت: جمهوری اسلامی ایران هم‌اکنون با بیش از ۸۰ کشور جهان معاهده استرداد مجرمین و انتقال محکومان امضا کرده و گسترش این روابط در دستور کار است.

معاون حقوق بشر و امور بین‌الملل وزیر دادگستری درباره اقدامات انجام‌شده برای ۸۰ تبعه ایرانی محکوم به اعدام در مالزی که دادستان کل کشور نیز در دیدار با دادستان کل مالزی به وضعیت این افراد اشاره کرد، گفت: خوشبختانه اعتقاد معاهده استرداد مجرمان با مالزی نهایی شده و در آستانه امضاست. قرار بود در سفر اخیر رئیس‌جمهور به مالزی، این اتفاق بیفتد ولی با توجه به اینکه طرف ایرانی این معاهده، وزیر دادگستری است و آقای پورمحمدی در این سفر همراه هیأت ایرانی نبود، بنابراین امضا نشد اما مقدمات آن آماده شده و امیدواریم به‌زودی امضا شود.

رئیس‌جمهوری اسلونی درتهران

● **ایرنا:** «بروت پاخور» رئیس‌جمهوری اسلونی در رأس یک هیأت سیاسی و اقتصادی عمر دیروز به منظور انجام دیدار رسمی و مذاکرات دو‌جانبه سیاسی و اقتصادی با مقامات ایران وارد تهران شد و حمید چیت‌چیان، وزیر نیرو از او استقبال کرد. آن‌طور که «دارا بادواز کورت» معاون وزیر خارجه اسلونی سه هفته پیش در دیدار با محمودجواد ظریف با اشاره به سفر رئیس‌جمهوری کشورش به ایران گفته بود، هم‌زمان با این سفر، سفارت اسلونی در تهران افتتاح خواهد شد. گفتنی است «کارل ویکتور اریاوتس» معاون نخست‌وزیر و وزیر امور خارجه اسلونی نیز پیش از این اعلام کرده بود سفارت این کشور در ماه نوامبر (آبان - آذر) سال جاری میلادی در تهران بازگشایی می‌شود. یادآوری می‌شود، سفارت جمهوری اسلونی در تهران بیست‌وسوم اسفندماه ۱۳۹۱ به خاطر سیاست‌های ریاضت اقتصادی این کشور بسته شد.

پیشنهاد ایران بهعراق

برای ارسال جنگنده

● **ایلنا:** نخست‌وزیر عراق در نشست خبری هفته گذشته خود در بغداد اعلام کرد دو کشور همسایه به عراق پیشنهاد دادند در عملیات آزادسازی موصل از ارتش عراق پشتیبانی هوایی کنند. بنابر اعلام فرماندهان عراقی علت طولانی‌شدن این عملیات، استفاده داعش از خودروهای بمب‌گذاری‌شده در نقاط مختلف شهر و حمله انتحاری این خودروها به صفوف نظامیان عراقی بود. العراقیه به نقل از یک منبع آگاه دو کشور اشاره‌شده العبادی را ایران و اردن اعلام کرد و افزود: کارشناسان نظامی این دو کشور بر این عقیده بودند که برای مقابله با این تاکتیک داعش، استفاده از هواپیماهای جنگی می‌تواند به پیشروی ارتش کمک کند، اما نخست‌وزیر عراق این پیشنهاد را رد کرد.

تازه‌ترین تلاش ضدایرانی

کشورهای خلیج فارس

● **فارس:** شورای روابط بین‌المللی کشورهای حاشیه خلیج فارس موسوم به «کوکر» که مطرح‌کردن آکاذیبی علیه تهران، خواهان اخراج ایران از سازمان‌های اسلامی از جمله سازمان همکاری اسلامی شد. رئیس کوکر در بیانیه‌ای بار دیگر ادعای کذب شلیک موشک به سمت مکه مکرمه را تکرار کرد و در ادامه مدعی شد ایران متحدانش را در یمین برای این اقدام تحریک کرده است؛ او افزود: پس از شلیک موشک مذکور، میزان کینه این کشور علیه پاک‌ترین مقدسات اسلامی و بی‌توجهی آن به مقدسات آشکار شد و این اقدام «یاسخی ست» و شایسته حفاظت از مطهرترین مکان‌های جهان را می‌طلبد.

جان بولتون:

بهتر است هرچه‌زودتر توافق

هسته‌ای را کنار بگذاریم

● **ایسنا:** جان بولتون، نماینده پیشین آمریکا در سازمان ملل که یکی از گزینه‌های احتمالی دونالد ترامپ برای سرپرستی وزارت امور خارجه به شمار می‌آید، در گفت‌وگو با شبکه فاکس‌نیوز در پاسخ به سؤالی مبنی بر اینکه ترامپ درباره توافق هسته‌ای چه کاری انجام خواهد داد، گفت: من بارها گفتم این توافق یک فاجعه راهبردی برای آمریکاست و هرچه‌زودتر آن را کنار بگذاریم، بهتر است. من فکر می‌کنم دولت باید در اولین روزهای آغاز به کارش این مسئله را روشن کند. بولتون افزود: من با این نظر مخالفم که باید ایران را برای اجرای توافق هسته‌ای تحت فشار قرار دهم و اجازه دهم آنها از توافق خارج شوند، چراکه این کار زمان‌بندی خروج از توافق هسته‌ای به علاوه منافع آمریکا را در دستان ایران قرار می‌دهد. این یک اشتباه است و نباید چنین باشد.